

Η ερωτική σχέση του ανθρώπου με την μπάλα χάνεται στα βάθη των αιώνων. Στην αρχαία Ελλάδα, ήταν φτιαγμένη από ύφασμα ή δέρμα και παραγεμισμένη με μαλλί πρόβατου ή με πούπουλα ή με τρίχες αλογοουράς. Στη Ρώμη, την παραγέμιζαν με φτερά ή με ένα είδος γεμάτης αέρα σαμπρέλας από κοιλιά ζώου. Οι λεγεωνάριοι, πάντως, προτιμούσαν να παίζουν έχοντας για μπάλα το κρανίο νεκρού εχθρού. Αργότερα, το υλικό ήταν σαμπρέλα από δέρμα γουρουνιού, γεμάτη αέρα. Με σχήμα ακανόνιστο, έτσι ώστε γι' αλλού την έστελναν κι αλλού κατέληγε. Η πρώτη καταγραφή προδιαγραφών έγινε στα 1872 στη Βρετανία, για να ορίσει πώς πρέπει να είναι η μπάλα ποδοσφαίρου. Ήταν η χρονιά που παίχτηκε ο πρώτος διεθνής αγώνας (30 Νοεμβρίου, στο Πάρτικ της Γλασκόβης) μεταξύ των ομάδων Σκοτίας και Αγγλίας (έληξε 0 – 0). Το παρακολούθησαν 4.000 θεατές, ενώ οι «αθλητές» έπαιζαν φορώντας τα κανονικά τους ρούχα και ξεχώριζαν μεταξύ τους από τα διαφορετικού χρώματος καπελάκια που φορούσαν.

Οι πρώτες σύγχρονες μπάλες ποδοσφαίρου είχαν σαμπρέλες από καουτσούκ και οκτώ χωρίσματα, σε ρόμβους (32, σήμερα). Πια (από το 1960), φτιάχνονται από συνθετικό υλικό, με τις πιο καλές να συνδυάζουν δέρμα και ύφασμα.

Στην πιο άγρια μορφή του, το ομαδικό παιχνίδι με μπάλα παιζόταν από τους Μάγια: Ο αρχηγός των νικημένων θυσιαζόταν στον θεό Ήλιο, τον οποίο υποτίθεται ότι απεικόνιζε η μπάλα. Στην πιο ειρηνική, συναντιέται στο τελετουργικό «κεμάρι», της μεσαιωνικής Ιαπωνίας, που δεν αναδείκνυε νικητή. Οι αρχαίοι Έλληνες αρέσκονταν στα ομαδικά παιχνίδια «επίσκυρος», «ουρανία», «φαινίδα» και «κερητίζειν». Οι Ρωμαίοι στο «harrostum». Λίγο μετά το 1500, στη Φλωρεντία, γεννήθηκε το «calico», προπομπός του ποδοσφαίρου.

Σήμερα, εκτός από το ποδόσφαιρο, άπειρα παιχνίδια, ομαδικά ή όχι, παίζονται με μπάλες: Μπάσκετ, ράγκμπι, βόλεϊ, υδατοσφαίριση, πόλο (με άλογα), μπέιζμπολ, χαντμπολ, αλλά και τένις, γκολφ, αντιπότεριση, μπιλιάρδο, μπόουλινγκ, κρίκετ κ.ά.

(Έθνος της Κυριακής, 23.8.2009) (τελευταία επεξεργασία, 25.10.2010)